

## Referat fra faggruppe kommunalteknikk 1.2.2024, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Solveig Fagerli (leder, Eidsvoll), Natalie Bennett Smestad (Eidsvoll), Erik Borander (Nannestad), Andrew Bennett (Ullensaker), Liv Thea Hanestad (Nes), Abdul Jabbar (Nes), Rune Storstein (Hurdal) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker), Kenneth Fladby Sørensen (Hurdal), Torbjørn Raugstad (Statsforvalteren i Oslo og Viken), Anne S. Karlsen (Nes) og Maren Alexandra Ødegård (Østre Toten).

### Merknader:

Som fysisk vedlegg til innkallingen fulgte et excelark med uttrekk av tiltakene i Vann-Nett per dato. Endringer i gruppesammensetningen. Nye: Abdul Jabbar, Andrew Bennett og Kenneth Sørensen. Anne Karlsen føres ikke opp som fast medlem i gruppa, men deltar når det passer.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p><b>Referat fra forrige møte (<a href="#">12.10.23</a>).</b>  <b>Konklusjoner:</b>            Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p><b>Diverse orienteringer</b>  <b>Helge orienterte:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fra styringsgruppemøtet <a href="#">30.11.23</a>.</li> <li>• Nye tilskuddsmidler på kr. 71.212 ble mottatt 18.12.23 fra fylkeskommunen.</li> <li>• Huvo sin hjemmeside er nå i all hovedsak ferdig bygd opp på den nye plattformen Word-Press. Helge ønsker beskjed dersom noe er feil.</li> <li>• Samling 11.-12.12.23 mellom VO, SF og FK/VRM, i regi av VRM. Alle VO får i våres en bestilling på leveranse til 3. planperiode (2028-2033), jf. sak 10.</li> <li>• Vannforskriften har vært på høring, og er nå revidert. VR/VRM er endret og det blir 6 måneders høringsfrist. Huvo har avgitt høringsinnspill (<a href="#">lenke</a>). Endringene her (<a href="#">lenke</a>). Akershus fylkeskommune ble reetablert den 1.1.24. Fra 1.2.24 ble Glomma VR gjenopprettet med Østfold FK som VRM. Det har også blitt nye kommuner. Dette er nå rettet i Vann-Nett for kommunale tiltak.</li> <li>• KLD har avholdt regionale innspillmøter i anledning kommende stortingsmelding om Naturavtalen (<a href="#">lenke</a>). Huvo har gitt innspill (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>• Stoffer fra bildekk spres fra veier, kunstgressbaner og gjenbruksanlegg for dekk, ny overvåkingsrapport. Bekymring knyttet til stoffet 6PPD og fiskedød (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>• Oppfordring også til innlandskommuner om å holde fokus på Oslofjorden.</li> <li>• Renseanlegget i Hamar <b>Hias</b> har nå mulighet til å gjenvinne fosfor fra avløps-slammet, i form av struvitt (<a href="#">lenke</a>). Startet i mai 2023. For kommersielt salg.</li> </ul>	
3	<p><b>Status Huvo-problemkartlegginger/prosjekter</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tiltaksgjennomføringen i utløpet av Lysjøen og bekkene inn. Tiltakene er ferdige, men etterkontroll/beplantning gjenstår. Bilder av Lysjøåa (<a href="#">lenke</a>), og bekker inn til Lysjøen (<a href="#">lenke</a>). Sluttrapporter: Lysjøåa (<a href="#">lenke</a>), gytebekker inn i sjøen (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>• Hurdalselva – restaurering av elveløpet. 3,2 km elv ble restaurert (<a href="#">lenke</a>, <a href="#">lenke</a>). «Sluttrapport» måtte avlegges for 2023 (<a href="#">lenke</a>). Ca. 1/3 av prosjektet er utsatt til sommeren 2024, der det videreføres og slutføres.</li> <li>• De tekniske tegningene for et fiskenedløp i Flaen Mølle er ferdige (<a href="#">lenke</a>, <a href="#">lenke</a>).</li> <li>• De tekniske tegningene for et fiskenedløp fra Glassverkdammen (Hurdal Verk)</li> </ul>	

	<p>er ferdige (<a href="#">lenke</a>). Planlagt gjennomført sommeren 2024. Nytt møte i arbeidsgruppa for Hurdalselva er planlagt til våren.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>N4S-pilotprosjektet (<a href="#">lenke</a>) i Gjødingelva ble gjennomgått. Det følges opp videre i hovedsak av NIBIO. Skal beplantes våren 2024. Film fra Nordisk Ministerråd i 2022 (<a href="#">lenke</a>), NIBIO film i 2023 (<a href="#">lenke</a>). Ny filming 8.9.23, ikke ferdig. Gjødingelva sluttrapport (<a href="#">lenke</a>). Avhold møte i N4S-prosjektgruppa. De to andre prosjektområdene starter i 2024. NIBIO forsøker å utvidere med flere testområder. Planlagt befarings med N4S-styringsgruppa m.fl. den 4. april.</li> <li>Mulig gjenåpning av Gudmundsbekken, Ullensaker kommune. Avventer svar fra NVE.</li> <li>Innsamling av DNA-prøver for storørreten i Hurdalsjøen pågår fortsatt.</li> <li>Elfiske-rapporten for 2023 er ferdig (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>Rapporten for utbredelse av edelkreps er ferdigstilt (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>Bestillingen av å legge inn data i Artsdatabanken fra elfiskerapportene og edelkrepsrapporten pågår. Anbud sendt ut.</li> <li>Bestillingen på utredning av kantsoneetablering. Ventes ferdig med det første. Er også tatt inn som del av prosjektet Riparagro (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>Riperagro. Mottatt 13 millioner fra Norges Forskningsråd høsten 2023 (<a href="#">lenke</a>). Ramme er 16 mill. Styres/eies av Senter for Utvikling og miljø, UiO (SUM). Mange deltagende, deriblant Huvo, VO Leira-Nitelva, Ullensaker kommune og fylkeskommunen. Oppstartsmøte for deltagergruppa 26.4.24.</li> <li>Kjempespringfrø. VO Leira-Nitelva kan lage tilsvarende info-brosjyrer for Huvo/våre kommuner (gratis) som de har laget for andre. Følges opp i økologigruppa.</li> <li>Status for tiltaksrettet overvåking ble raskt gjennomgått. Økologiprøver tas i år.</li> </ul> <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u> Dersom noen ønsker å bli med ut for å se Huvo-prosjektene, så meld i fra til Helge.</p>	Alle
4	<p><b>Videre oppfølging tilsyn spredt avløp – felles samarbeid</b></p> <p>Sak 8 i forrige møte ble drøftet videre. Status for oppryddingen er ulik i kommunene, og med de ressurser man har disponibelt, er summen av saksbehandlingen og tilsynet både sårbart og utfordrende. Det er mange fordeler med et tettere samarbeid. Behov, mulig innhold, oppgaver og finansiering ble drøftet.</p> <p><u>Konklusjon:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Alle ble oppfordret til å vurdere Fagfellesskap hos Norsk Vann: Vedkommende som ønsker å bli med må sende Gjertrud Eid en e-post (<a href="mailto:gjertrud.eid@norskvann.no">gjertrud.eid@norskvann.no</a>) slik at man blir lagt inn og meldt opp til «Teams-møte». Det være seg kapittel 12 som forekommer hver første tirsdag i måneden kl. 09.30-11.30 og/eller kapittel 13 som da er hver første torsdag i måneden kl. 12-14.</li> <li>Det finnes også en «Privat gruppe» på Facebook «Spredt Avløp - faggruppe for saksbehandlere i offentlig sektor». Der må man søke om medlemskap for å få tilgang (<a href="https://www.facebook.com/groups/201998843280746/">https://www.facebook.com/groups/201998843280746/</a>). I dette forumet kan man stille spørsmål og få svar mer eller mindre direkte. Scroller man ned i diskusjonene så dukker det opp veldig mange problemstillinger rundt spredt avløp, saksbehandling, tilsyn m.m.</li> <li>Temaet tas opp igjen på neste møte.</li> </ol>	Alle  Alle  Solveig/Helge
5	<p><b>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak innen temaet kommunalteknikk i Huvo</b></p> <p><u>Eidsvoll kommune. Solveig orienterte:</u></p> <p>Det er ikke så mye nytt å meddele gruppa fra forrige møte. Det er ikke sendt ut nye pålegg. Etterslep med saksbehandling i forbindelse med søknader om utslippstillatelser og tillatelse til tiltak må prioriteres. Status pt. er at i sonene: Risa og Gullverket er mesteparten ryddet opp. Stensbyelva og Nessa er godt i gang. De neste sonene (Hæra og Tilløpsbekker Vorma sør for Sundet) har ikke fått varsler enda, men det ble avholdt informasjonsmøte disse sonene i fjor. Rulleringen av hovedplanen er</p>	

	<p>ikke behandlet, men den er planlagt behandlet politisk i år.</p> <p><u>Ullensaker kommune. Andrew orienterte:</u> I fjor ble det sendt krav om tilkobling til kommunalt nett til en håndfull eiendommer sør for Hersjøen, med 1 års frist for gjennomføring. Vi har også sendt krav om oppgradering av private renseløsninger til ytterligere en håndfull eiendommer i samme område med 2 års frist for oppgradering. Vi varsler nå krav om tilknytning til kommunal avløpsledning for ca. 10 eiendommer i Hauerseterkvartalet. Starter nå etablering av kommunal pumpeledning for spillvann langs Sætrevegen/ Kopperud, og jobber med å motivere grunneiere til å bli med på dette gjennom frivillige avtaler (kommunen prosjekterer og bygger hele anlegget, grunneiere overtar senere stikkledninger m/villapumper, og for dette betales et anleggsbidrag i tillegg til ordinære VA-gebyrer). Potensielt kan ca. 15 eiendommer bli tilknyttet slik. De som ikke blir med frivillig, vil bli vurdert for krav om tilknytning eller oppgradering av privat renseløsning. Andrew er nytilsatt og jobber med opprydding spredt avløp.</p> <p><u>Nannestad kommune. Erik orienterte:</u> En del pålegg i Hæras nedbørsfelt må følges opp. Opprydding av spredt avløp i nedbørsfeltet til Sandsnesseter/Hurdalssjøen er satt i gang, og blir prioritert videre. Der er det særlig fokus på boliger i strandnære arealer til Hurdalssjøen. Rulleringen av hovedplanen starter når det blir kapasitet.</p> <p><u>Nes kommune. Liv Thea orienterte:</u> Lite nytt å informere gruppa om. Mye har blitt gjennomført. Huvo ligger i sonen «Kampåa» (sonen omfatter både Huvo og deler av VO Øyeren). Pålegg i den sonen ble sendt ut i 2016. Det er planlagt tilsyn på minirensanlegg til sommeren. Infiltrasjonsanlegg og sandfilteranlegg er ikke ryddet enda. Abdul er nytilsatt og jobber med opprydding spredt avløp. Det jobbes med ny vannforsyning, som styrer fremdriften på VA-sektoren. Det går langsomt. Arbeidet med å rullere hovedplanen er i gang, inkl. spredt avløp</p> <p><u>Hurdal kommune. Rune orienterte:</u> Det ble satt svært høye renskrav på BOF i utslippstillatelsen for det planlagte kommunale avløpsrenseanlegget, som innebærer N-rensekrav. Det er anket. Kommunen venter på en endelig avklaring fra Miljødirektoratet på utslippstillatelsen. Svar ventes innen mars. Anlegget er planlagt for 5.000 pe, med pt. 600 abonnenter. Planen er å starte byggingen av anlegget i år. Kommunen jobber med å forsøke å øke antall tilkoblinger, selv for de som er over 2 ganger Grunnbeløpet, som er dagens grense. Det er ønskelig å se nærmere på muligheten for økt bruk av trykkavløp i Hurdal. Det jobbes med en strategi for pålegg om opprydding i spredt avløp, der både miljøindeks og områdevis (grender) opprydding vurderes, i tillegg til løsninger der naboer deler anlegg.</p> <p><u>Østre Toten: Forfall.</u> <u>Statsforvalteren i Oslo og Viken: Forfall</u></p>	
6	<p><b>Oppdateringer i Vann-Nett. Tiltaksstatus og nye tiltak</b> I Huvo er det 178 unike tiltak, og 303 VF-tiltak. De må oppdateres, både ifm. den årlige statusgjennomgangen for politikerne i kommunene og nå også fordi «alt» i Vann-Nett skal oppdateres ifm. rullingen av de regionale vannforvaltingsplanene (for perioden 2028-2033). Norge skal rapportere til ESA ved årsskiftet 2024/2025.</p> <p>Rapporteringen fra kommunene ble endret i fjor, da Helge klargjorde og sendte ut et excel-ark som hver enkelt fylte ut selv og returnerte. Det gikk veldig bra.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u> 1. Kommunalteknikkgruppa støtter konklusjonen i økologigruppa på at tiltakene tas</p>	

	<p>for seg, før resten av oppdateringen i Vann-Nett gjøres. Tiltakene vil da kunne kvalitetssikres.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Daglig leder klargjør og sender ut excelark som i fjor.</li> <li>Hver og en retter/endrer/oppdaterer for «egne» tiltak, og sender excel-arket tilbake <b>innen 2 uker</b>. Gjelder kun kommunale tiltak.</li> </ol>	<p>Helge Solveig, Natalie, Rune, Kenneth, Erik, Liv Thea, Abdul, Rita, Andrew og Maren</p>																																																												
7	<p><b>Rapportering tiltaksstatus og årsmelding</b></p> <p>Vi tar sikte på å rapportere til VRM + kommunenes politikere som tidligere, dvs. på:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tiltaksstatus</li> <li>Overvåkingsrapporten for fjoråret</li> <li>Årsmelding for fjoråret.</li> </ul> <p>(Samt forslag til tekstgrunnlag for saksfremlegget. Drøftes videre i prosjektgruppa).  <u>Konklusjoner/oppfølging:</u>  Ingen forslag til endringer. Gjennomføres som tidligere år. Evt. forslag til forbedring må meldes til Helge <b>innen 1 uke</b>.</p>	<p>Helge, prosjektgruppa</p>																																																												
8	<p><b>Presentasjon av status for oppgraderte anlegg per VF som del av tiltaksrapporteringen</b></p> <p>Tiltakene i tiltaksrapporten (<a href="#">lenke</a>) fra i fjor ble drøftet. Presentasjonen i rapportens kap. 4.1 (tabell 6) som alle må oppdatere ifm. tiltakene, tabell 9 samt figur 3 i kap. 5.1 ble drøftet. Hurdal har ikke data i WEB-GIS, kun excelark. Per nå er det ikke aktuelt å presentere tall/status som kartlag områdevis. Også kap. 2.1. ble raskt gjennomgått.  <u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>I tabell 9 (i tiltaksrapporten) legges til 1 nye kolonne mellom «Ant. m/oppgraderingsbehov» og «Ant. oppgraderte». Den nye kolonnen blir: «Antall planlagt tilkoblet kommunalt nett».</li> <li>Det lages en ny tabell som viser kommunevis oversikt over hovedplaner VA med kolonnene «Gjeldende plan vedtatt» og «Planlagt rullert».</li> <li>Andre indikatorer som kan være aktuelle å presentere for politikerne i tiltaksgjennomføringen (som f.eks. ledningsnettfornyelse, status pumpestasjoner, tilknytningsprosent el.l.) som egne figurere/tabeller/kart, men det tas inn til drøfting senere. Enten nå som epost i gruppa, eller til neste år.</li> <li>Når Helge sender ut «Tiltaksrapporteringen» for endringer/oppdateringer, må hver enkelt oppdatere for «sin» kommune.</li> </ol>	<p>Helge</p> <p>Helge,</p> <p>Alle</p> <p>Alle</p>																																																												
9	<p><b>Innspill til Huvo budsjettet for 2025</b></p> <p>Følgende forslag ble presentert i møtet.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Budsjett-detajler konsulentonorarer/utredninger (note 2)</th> <th>Budsjett vedtatt 2024</th> <th>Budsjett-forslag 2025</th> <th>Budsjett-detajler tiltaksgjennomføringen (note 4)</th> <th>Budsjett vedtatt 2024</th> <th>Budsjett-forslag 2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.</td> <td>60 000</td> <td>Ut</td> <td>Avbøtende tiltak demninger/fisketrapp i Hurdalselva</td> <td>200 000</td> <td>300 000</td> </tr> <tr> <td>Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapp, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)</td> <td>200 000</td> <td>200 000</td> <td>Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødingelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)</td> <td>300 000</td> <td>300 000</td> </tr> <tr> <td>Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td>Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken</td> <td>50 000</td> <td>50 000</td> </tr> <tr> <td>Genkartlegging Hurdalsjørrret (dersom aktuelt)</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td>Beplanting, gytegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykebekken og Bjørtombekken</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> </tr> <tr> <td>Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)</td> <td>30 000</td> <td>30 000</td> <td>Info vasspest</td> <td></td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)</td> <td>20 000</td> <td>Ut = tiltak</td> <td><b>Sum tiltaksgjennomføring:</b></td> <td><b>650 000</b></td> <td><b>770 000</b></td> </tr> <tr> <td>Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen</td> <td>50 000</td> <td>Ut</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><b>Sum konsulentonorarer/utredninger:</b></td> <td><b>660 000</b></td> <td><b>530 000</b></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u>  Eventuelle nye forslag bes sendt til Helge <b>innen 2 uker</b>.</p>	Budsjett-detajler konsulentonorarer/utredninger (note 2)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Budsjett-detajler tiltaksgjennomføringen (note 4)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.	60 000	Ut	Avbøtende tiltak demninger/fisketrapp i Hurdalselva	200 000	300 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapp, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	200 000	200 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødingelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	300 000	300 000	Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)	100 000	100 000	Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken	50 000	50 000	Genkartlegging Hurdalsjørrret (dersom aktuelt)	100 000	100 000	Beplanting, gytegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykebekken og Bjørtombekken	100 000	100 000	Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)	30 000	30 000	Info vasspest		20 000	Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)	20 000	Ut = tiltak	<b>Sum tiltaksgjennomføring:</b>	<b>650 000</b>	<b>770 000</b>	Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov	100 000	100 000				Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen	50 000	Ut				<b>Sum konsulentonorarer/utredninger:</b>	<b>660 000</b>	<b>530 000</b>				<p>Alle</p>
Budsjett-detajler konsulentonorarer/utredninger (note 2)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Budsjett-detajler tiltaksgjennomføringen (note 4)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025																																																									
Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.	60 000	Ut	Avbøtende tiltak demninger/fisketrapp i Hurdalselva	200 000	300 000																																																									
Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapp, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	200 000	200 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødingelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	300 000	300 000																																																									
Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)	100 000	100 000	Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken	50 000	50 000																																																									
Genkartlegging Hurdalsjørrret (dersom aktuelt)	100 000	100 000	Beplanting, gytegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykebekken og Bjørtombekken	100 000	100 000																																																									
Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)	30 000	30 000	Info vasspest		20 000																																																									
Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)	20 000	Ut = tiltak	<b>Sum tiltaksgjennomføring:</b>	<b>650 000</b>	<b>770 000</b>																																																									
Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov	100 000	100 000																																																												
Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen	50 000	Ut																																																												
<b>Sum konsulentonorarer/utredninger:</b>	<b>660 000</b>	<b>530 000</b>																																																												

10	<p><b>Prosess for leveranse av «Hovedutfordringer» 2028-2033</b></p> <p>Vann-Nett skal oppdateres våren 2024. Deretter skal VO sannsynligvis levere notat «Hovedutfordringer». VRM skal ha det klart før sommeren 2024, i tillegg til forslag til planprogram. Deretter skal det til fylkestinget og så til VRU, og så på høring fra 1.1.2025 med 6 mnd. høringsfrist (der kommunene bør gi innspill politisk). Utkast til oppdatert vannforvaltningsplan sendes på høring senest 18 måneder før neste planperiode begynner, med høring senest høsten 2026. Helge har avklart med SFOV at Huvo kan endre «påvirkninger» direkte. Ved tvil konfereres det med SFOV.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging, forslag fra økologigruppa, støttet av kommunalteknikkgruppa:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Helge tar ut excel-ark for de viktigste parameterne, som alle ser gjennom og gjør personlige merknader på endringer som ønskes i Vann-Nett («hjemmelelse»).</li> <li>2. Deretter holdes et fysisk eller teamsmøte per kommune. En «sekretær» i møtet noterer alle endringene underveis, Helge retter direkte i Vann-Nett. Gjelder påvirkninger, evt. miljømål og evt. «annet» og der noe skal løftes/drøftes med SF. Møtene bør holdes tidlig etter påske.</li> <li>3. Helge tar deretter møte med SF der miljøtilstand skal drøftes/endres/rettes.</li> <li>4. Vesentlige endringer/rettinger etter møtet med SFOV tas så opp med rett kommune.</li> <li>5. Kommentarer bør benyttes aktivt i Vann-Nett.</li> <li>6. Dersom Huvo skal lage eget notat for «Hovedutfordringer», foreslås at Helge lager et utkast der innspill gis per epost. Følges opp videre av prosjektgruppa.</li> <li>7. Alle bes om å tenke gjennom om det er spesielle utfordringer o.l. som bør tas inn/løftes når neste planperiode nå starter.</li> </ol> <p><u>Foreløpige ønsker per kommune:</u></p> <p>Hurdal: Tas samtidig med sak 6. Gjerne i uke 8.  Nannestad og Eidsvoll: Fysisk møte med alle i Huvo-gruppene.  Ullensaker og Nes: Deling av skjerm via Teams.</p>	
11	<p><b>Overvannshåndtering/arealplanlegging og kommende seminar/samlinger</b></p> <p><u>Fagtreff, seminarer mm. siden forrige møte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ 19.10.23: NBS-webinar (<a href="#">Lenke</a>). Naturbaserte løsninger for å rense forurenset overvann.</li> <li>➤ 14.12.23: NBS-webinar (<a href="#">Lenke</a>). Gjør plass til (over)vannet. Eks. fra Sverige/Malmö.</li> <li>➤ 15.1.24: NBS - naturbaserte løsninger - grønne versus «grå». <a href="#">Program</a>. Opptak senere (<a href="#">lenke</a>). Særlig relevant: a): Naturbaserte løsninger for overvann b): NIVA (NBS) og c) N4S-prosjektet (Gjødingelva).</li> <li>➤ 15.1.24: NBS - naturbaserte løsninger - grønne versus «grå». <a href="#">Program</a>. Opptak senere. Særlig: a): Naturbaserte løsninger for overvann b): NIVA (NBS) og c) N4S (Gjødingelva).</li> <li>➤ 25.1.24: NBS Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder (<a href="#">lenke</a>)</li> </ul> <p><u>Oppsummering overvannshåndtering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ 10. januar webinar i regi av NVE: <a href="#">NVEs naturfareseminar om overvann</a></li> <li>➤ Opptak fra NIVA sin webinarserie 'naturbasert sone': <ol style="list-style-type: none"> <li>a. <a href="#">Tillsammans gör vi plats för vattnet</a></li> <li>b. <a href="#">Overvannshåndtering og blågrønne løsninger i kommuner</a></li> <li>c. <a href="#">Naturbaserte løsninger for å rense forurenset overvann</a></li> <li>d. <a href="#">Lokale overvannstiltak som virker, virker av og til, og ikke i det hele tatt</a></li> <li>e. <a href="#">Norsk Vannforening: NBS – naturbaserte løsninger; grønne versus grå</a></li> <li>f. 25.1.24: Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder (<a href="#">lenke</a>)</li> </ol> </li> </ul> <p><u>Andre resurser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <a href="#">Håndtering av overvann - veileder - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)</a></li> <li>➤ <a href="#">Klimapodcast 44: Slipp bekkene fri, det er flom! - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)</a></li> <li>➤ <a href="#">Klimapodcast 27: Slik temmer du regnet - Miljødirektoratet</a></li> </ul>	

	<p><a href="https://miljodirektoratet.no">(<a href="https://miljodirektoratet.no">miljodirektoratet.no</a>)</a></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <a href="https://www.stortinget.no/la-til-rette-for-mer-bla-gronne-overvannslosninger">Stortinget la til rette for mer blågrønne overvannsløsninger (<a href="https://www.vannportalen.no">vannportalen.no</a>)</a></li> <li>➤ <a href="https://www.nve.no/media/9873/6-kim-helgeland-paus.pdf">https://www.nve.no/media/9873/6-kim-helgeland-paus.pdf</a></li> <li>➤ <a href="https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vann-hav-og-kyst/for-myndigheter/overvannshandtering/helhetlig-overvannshandtering/">https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vann-hav-og-kyst/for-myndigheter/overvannshandtering/helhetlig-overvannshandtering/</a></li> <li>➤ <a href="https://www.ngu.no/geologiske-ressurser/handtering-av-overvann">https://www.ngu.no/geologiske-ressurser/handtering-av-overvann</a></li> <li>➤ Reguleringsplaner og arealbruk i vassdragsbeltet. Holth &amp; Winge og Asplan Viak (2023) har på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomført en studie av det rettslige handlingsrommet (<a href="#">lenke</a>). Anbefales sterkt å se på denne, og sende lenken videre til planavd. i kommunen.</li> </ul> <p><u>Kommende seminarer/samlinger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ 6.2.24: Frokostseminar: Flom og overvann i bøtter og spann. Naturviterne (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>➤ 12.2.24: Erfaringer fra ekstremværet Hans (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>➤ 14.-15.3.24: Norsk Vann konferanse/fagtreff (<a href="#">lenke</a>), div. temaer.</li> <li>➤ 28.8.24: Arealplanlegging og overvann/vannmiljø (<a href="#">lenke</a>).</li> </ul> <p><u>Kommunenes oppgaver i vannforvaltningen (del også med planavdelingen)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Se gjerne tidligere referater.</li> <li>➤ 20.03.19: Nasjonale føringer for vannforvaltningen (KLD, <a href="#">lenke</a>).</li> <li>➤ 27.04.21: Presisering av kommunenes oppgaver (<a href="#">lenke</a>)</li> <li>➤ 27.03.23: Veileder vannmiljø i arealplanleggingen (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>➤ 20.06.23: Vann i nye nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging 2023-2027 (<a href="#">lenke</a>)</li> <li>➤ 07.09.23: Håndbok: Konsekvensutredning av klima og miljø (<a href="#">lenke</a>).</li> <li>➤ 13.10.23: Se eposten fra VRM til alle kommunene: «<i>Forventninger til kommuner....</i>» (vedlagt dette referatet).</li> <li>➤ Konsekvensutredninger (innvirkning på vannets økologiske og kjemiske tilstand), <a href="#">lenke</a></li> </ul> <p>Det ble påpekt at dersom det skal legges nye kulverter, eller andre tiltak/innretninger i vassdrag, er det viktig at ikke fiskens vandringsmuligheter forringes, snarere gjenåpnes. Huvo har utarbeidet en enkel veileder (<a href="#">lenke</a>).</p> <p>Ellers har Huvo etterspurt en «turnerende» arbeidsdag/veiledning fra FK/VRM, særlig rettet til arealplanleggere mm i kommunene. Det er ressurskrevende for fylkeskommunen. Tas opp igjen senere.</p> <p><u>Konklusjon/videre oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Alle som representerer kommunen i faggruppa, bes om å bidra til at også plan-/bygg orienteres om at vannforvaltningens prinsipper må inn i alle aktuelle saker i kommunen. Det anbefales at lenkene i sak 11 videresendes til dem.</li> <li>➤ Brevet fra VRM til alle kommunene: «<i>Forventninger til kommuner....</i>» følger som vedlegg.</li> <li>➤ Alle kommunene skal nå i 2024 rullere sine planstrategier. Det oppfordres til å passe på at vannforvaltningen da er tatt inn på en god måte.</li> <li>➤ Alle ble oppfordret til å se nærmere på referater/videoer fra relevante fagtreff/seminarer, og særlig det 1.11.23 (Huvo og fra Nederland) og 15.1.24 (N4S), samt se på Holth &amp; Winge og Asplan Viak (2023).</li> <li>➤ Huvo sitt innspill på Naturavtalen legges som vedlegg til referatet</li> </ul>	
12	<b>Eventuelt Ingen tema.</b>	
	<p><b>Neste møte</b>  Tid: Tirsdag 8. oktober 2024. kl. 09.00 – 15.00.  Sted: Nes kommune.</p> <p>Helge B. Pedersen (ref.)  <u>Vedlegg:</u>  Forventningsbrev 13.10.23 fra Vannregionmyndigheten til kommuner m.fl. om vannforvaltningen, inkl. vedlegg 1 til brevet «Viktige kommunale ansvarsområde».</p>	Solveig/Helge